

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

NATUURBESCHERMING.

No. 28.

Het zou toch best voor verwezenlijking vatbaar zijn, dat alle beroepskringen, die in voeling met de natuur zijn: n.l. die der landlieden, houtvesters, jagers, visschers, tuiniers, ooftkweekers, bijentelers, etc. elkaar de hand reikten, om *gemeenschappelijk onze natuur tegen vernieling te beschermen*. Alle jammerlijke tegenstellingen tusschen die beroepen en de natuurbescherming lieten zich van zelf elimineeren.

Braess: Die Raubvögel als Naturdenkmäler. Staatl. Stelle für Nat. denkm. Pflege. Heft 2.

Maar de *pers*, de gehèèle pers (tijdschriften, zoowel als couranten) is onze groote en helaas machtige, en hardnekkige *tegenwerkster*: tijdschriften plaatsen nog altijd grif allerlei immoreele jachtverhalen en onnoodige beschrijvingen van schadelijke, menschelijke natuurvernieling, en wel zonder eenig commentaar (een tijd geleden gaf ik een staaltje uit „De Aarde en haar Volken“) en wat nog erger is, ze weigeren meestal artikelen met beschermingsstrekking, waarin tegen schiet- en moordlust wordt geprotesteerd: de couranten plaatsen nog altijd met blijkbare totale instemming alle jacht-statistieken en laten de treurige voorvallen waarbij deze menschen of hun opzichters de zoo mooie en uiterst zeldzame roofvogels nutteloos en onnoodzakelijk doodschieten telken jare in hun bladzijden afdrucken met een soort bravour; tenminste zonder èenige afkeuring, zonder eenige napeinzing of het wel noodig geweest was deze moord te begaan, waardoor de natuur steeds armer wordt gemaakt; ja, nóg erger, ze plaatsen er zelfs reclame-achtig de vernielzuchtige, doodgelukkige woorden boven, die ieder al uit zijn hoofd kent, als »gelukkig schot«, »jachtgeluk«, »zeldzame vangst« etc., en brengen daardoor hoe langer hoe meer decadentie onder de lezers, en maken de menschen hoe langer hoe sterker anti-natuur en pro-slachterij; het gaat zoo ongemerkt en zoetjes aan als de gewone lezer dergelijke opschriften en berichten van kindsbeen af als dagelijksche spijsje leert verduwen! hij neemt die gebeurtenissen ten slotte zwijgend, onnadenkend tot zich, vindt alles in den haak en... bouwt daaruit zijn eigen *gedragssleur* op. en zegt tegen ieder: »iedereen doet het immers; de couranten melden het zelfs telkens als iets mooi's, en heldhaftigs«. Dr. Hennieke zegt in zijn handboek over Nat. Besch.: »Wanneer de mensch uit ruwheid en onnadenkendheid dagelijks vogels vangt, doodt, de jongen aan de ouders en de ouders aan de jongen ontsteelt om ze voor gulzige magen of op andere manier te gebruiken, of niet eens te gebruiken, dan is hij nog maar één schrede verwijderd van het nóg onzedelijker standpunt, waarop hij werkelijk *geloofd* dat hij daartoe het *recht* heeft (!) en de dieren zelfs voor zijn willekeurig *pleizier* mag vangen, dooden en kwellen.« Zoo dus wordt het volk door onze pers geheel ten gronde gericht in zijn natuur-blik, geheel verwrongen in zijn natuur-moraal, geheel afgehouden van natuurwaardeering. Van de geheele pers gaat een sterke propagandistische strooming uit *ten bate* van schieters, visschers, jagers, vangers; de tegenovergestelde levensbeschouwing, die natuurvernieling alléén dan dult *wanneer ze beslist bezwezen-noodzakelijk* is, voor onze onontwikkbare cultuur, heeft in hare publicaties geen enkele woordvoerder, geen enkele *vaste* rubriek, en als ze maar eenigszins een voorwendsel kan vinden zendt ze stukken over natuurethiek ongeplaatst terug met verklaringen: »niet geschikt voor ons blad«, of »te uitvoerig voor zulk een onderwerp« of »beter in een vakblad (ja, hadden we *dit* maar!) of »hiermee kunnen wij ons niet bezig houden« etc. En zodoende heeft de pers, evenals ze eigenlijk ook alle oorlogen op haar geweten heeft door al haar gekuip, gewrijf en gedrijf, gekijf en geschrijf, ook het in bloei-houden van de moordlust en vernielzucht in de natuur op haar rekening.

Wat gul is ze altijd met stukken opsommingen uit handelskringen waar het opgestapelde vogelhuiden en zoogdierenvachten aangaat, en die getallen worden *nooit* in afkeurenden zin geplaatst, maar als een levenstriomph en wat schriël is ze in regels en woorden als het een protest hiertegen te plaatsen geldt! Die pers »de koningin der anti-ethischen« te noemen, lijkt mij beter, dan »de koningin der aarde«, zooals ze zich zelf noemt. Ik geef dol gaarne alle overzichten over sluwe politiek en volkerenhaat en handels-intriges en militair gedoe, present voor één artikel per dag over hoogere natuurinzichten en heeal-waardeering en fijnzinnig inzicht in dieren- en plantenleven. Héél wat sterkender als ochtend- en avondschotel! Onlangs zag ik in een groot dagblad een halve kolom gewijd aan het weerzinwekkend feit dat in een bepaald water alle vischsoorten en andere bewoners dood boven op de oppervlakte

dreven door verontreining door fabrieken, maar dit stond er niet als een klacht of een waarschuwing (en *als* de pers daartegen waarschuwt, doet ze het naar blijkt, alléén ter wille van de visscherij!! maar *nooit* terwille van het natuurcomplex. Dit onnadenkendheid of onwetendheid te noemen, zooals velen willen, zou opzettelijk liegen zijn) want er stond boven: »Mooie vangst«, en er werd op glorige manier in beschreven hoe de menschen de visch opschepten, even gemakkelijk als groente uit een soep, en wat dit voor een heerlijke dag voor hen was! *Zóó is onze pers!* Zouden we nog beleven dat ze hare kolommen voor dergelijke propaganda sluit en vaste medewerkers en correspondenten aanstelt voor natuurinzicht en bescherming? evenals thans voor wetenschap, kunst, handel etc. Wat heeft het mij zelfs een moeite gekost om deze rubriek een dak boven het hoofd te geven, en door ervaring weet ik dat zoodra ik bij inzending in een ander blad moet concurreeren met iemand, die een jachtvermaak, plundertocht, kweekresultaat, schietgeschiedenis, vangebeurtenis beschrijft, ik *per se* met de 2de plaats mij moet vergenoegen omdat mijn artel *slechts* (!) natuurwaaardeering en eerbied uitademt, en »dat artikel gaat niet«!!

Thans geef ik u het beloofde staatje over den achteruitgang van de roofvogels in Engeland door de schuld van de jacht, ter wille waarvan zóóveel natuurschoon moet wijken zooals *men* vindt.

Het tijdperk waarover de waarnemingen gaan is de laatste kwarteeuw waarin de uitroeiing zoo stelselmatig wordt doorgevoerd door een verwrongen levensbeschouwing die pas als het te laat is »waan« zal blijken geweest te zijn. Ik zal ter wille van de plaatsruimte alles zoo kort mogelijk maken en de indeeling: »voorheen en thans« betitelen:

Slechtvalk voorheen overal; thans bijna geheel uitgeroeid. Boomvalk voorheen regelmatige zomervogel; thans zeer zeldzaam. Smelleken regelmatige bewoner voorheen; thans op 't verdwijnen. Vischarend in woeste streken steeds te vinden; thans nog maar een héél enkele. Wespandief regelmatige zomervogel; thans zoo goed als geheel uitgeroeid. Wouw een van de algemeenste roofvogels in talrijke exemplaren; zelfs in Londen voor 100 jaar zoo vele als de gieren in 't oosten; thans een toevallige bezoeker in het geheele koninkrijk! Zeearend voorheen zeer menigvuldig; thans zoo goed als geheel uitgeroeid. Steenarend broedde vroeger in Engeland; thans nergens meer, alleen nog een enkele in de meest verlaten streken van Schotland en Ierland. De buizerd was vroeger een algemeene broedvogel door 't geheele land; thans is hij beperkt tot heel enkele groote wouden. Bruine kuikendief vroeger zéér menigvuldig, thans *misschien* nog een héél enkele. Grauwe kuikendief regelmatige bewoner; thans in de allerlaatste jaren geheel uitgeroeid. Aschgrauwe kuikendief vroeger standvogel, thans een toevallige bezoeker. Sperwer voorheen zeer algemeen; de onophoudelijke vervolging heeft hem thans zeer gevoelig geknakt. Havik vroeger vrij gewone bewoner; thans bij het steeds talrijker worden van jachttopzichters is deze nobele vogel slechts een toevallige verschijning; broedt zelfs niet meer in Schotland. Kerkuil algemeen voorheen; nog wel algemeen, maar op de Orkney-eilanden onlangs uitgeroeid. Boschuil vroeger zéér algemeen; door ongemotiveerde wegschietelijng langzamerhand de uitroeiing tegemoet gaand. Ransuil voorheen algemeen; als de jagers hem maar met rust lieten zou deze weer spoedig een gewone verschijning kunnen worden. Velduil vroeger algemeen; thans op enkele na geheel uitgeroeid. Steenuil ongeveer net zoo; een zeer toevallige bezoeker geworden.

In de *Kölnische Zeitung* kwam een tijd geleden een mooi artikel voor, waarmee ik van harte instem: »Het moet toch wel iedereen sterk opvallen dat de menschen dikwijls zonder enig nadenken en natuurverstand vogelmoorden begaan, die ze zélf van hun standpunt (en dat is me een standpunt!) niet eens op een enkele manier kunnen rechtvaardigen. Ze schieten dikwijls alle vogels, die door grootte of kleur hun primitieve aandacht trekken, en *aandacht trekken is voor hun de voorbode van moorden*. Zoo zag ik b.v. in Juli in een zeer klein winkeltje van een *dierenopzetter*, dat er zich in één enkele zending van inlandsche vogels, een *hop*, een *♂* en *♀* *wielewaal*, een *♂* *groene specht*, ettelijke *kerkuilen* en *boschuil* bevonden. Na informatie bleek mij dat al deze vogels *expres* geschoten waren. Wanneer dit zoo in 't geheele land gebeurt (en dat is wel aan te nemen, daar de menschen dienaangaande overal eender zijn) dan beloopt dat telken jare op talrijke duizendtallen. Indien andersom diezelfde menschen eens evenvele getallen uit de doodsklauwen hadden *gered*, wat zou de natuur dan interessanter en voller zijn geworden! Het zit in *kleinigheden*: indien slechts *ieder* mensch per jaar enkele individuen (zeg slechts 2) van elke bereikbare soort het leven *mogelijk*, in plaats van onmogelijk maakt, dan beloopt dat samen het millioental, dat de natuur oplevert. En juist die soorten, die de meeste behoefte aan bescherming hebben hebben het ergst te lijden van de menschen. *Daarom is het raadzaam, dat de politie niet alleen de vogelwinkels, maar ook de werkplaatson der praeparatoren in het oog houdt, want zóó alleen kan een werkelijke bescherming intreden.*« Tevens zegt Dr. Hennie in 't Aprilnummer van de *Monatsschrift* p. 142: »In ieder geval bewijst het voorbeeld weer eens, *hoe noodzakelijk* het is dat, zooals op den Duitschen vogelbeschermingsdag ook besloten is, de praeparatoren

en handelaars in *opgezette* dieren streng onder controle geplaatst worden. Zij dragen veel bij tot verarming van onze fauna.

Men staat voor de uitgeroeid wordende natuur met weemoed in 't hart, dat er nog altijd menschen zijn, die de partij opnemen van een razend soort civilisatie, en deze wandaad, »cultuur« noemen. In waarheid behoorden staatsmaatregelen tegen dergelijke handelingen genomen te worden en die houding behoorde »cultuur« te heeten zegt de redactie van de »Blätter für Naturschutz«. Dezelfde redactie klaagt te recht over een nieuwe razernij van velen: n. l. *het schieten op meerkoeten*, alleen uit plezier, waarbij toegegeven wordt dat ze nergens schadelijk zijn! Eén van dit soort geciviliseerden beroemt er zich op dat er in één jaar op één meer, kleine 500 (vijfhonderd!) neergeschoten zijn.

En wat zegt ge van de *officieele* jachtopgave (1 Febr. 1913 tot 31 Jan. 1914) uit Hongarije en Kroatië en Slavonië: 181 gemzen neergeschoten, 112 moeflons, 677 Auerhanen, 273 korbhoenders, 5856 hazelhoenders, 147483 kwartels, 6457 rallen, 20457 wilde ganzen, 99156 eenden, 20715 meerkoeten, 1477 steenpatrijzen, 3860 waterhoentjes, 1195 groote trapganzen, 69 dwergtrappen, 87 kraanvogels, 39359 houtsnippen, 15147 watersnippen, 48628 houtduiven, 16826 kramsvogels; 169 beren, 4819 dassen, 877 vischotters, 44 lynxen, 291 wolven, 56968 vossen, 5250 marters, 24043 bunzings, 53421 wezels, 10057 valken, 13556 sperwers, 22822 buizerden, 51326 torenvalken, 6746 kiekendieven, 22232 haviken, 9779 Uhu's, 20232 andere uilen, 2472 meeuwen, 261 raven, 448126 kraaien, 215799 eksters, 31599 vlaamsche gaaien, 16441 klauwierden, 6968 reigers, 567 roerdampen, 4274 duikers, 1849 fuuten, enkele duizenden gieren en arenden, etc.

En luister nog even: Hongarije bezit sedert tal van jaren een vogelbeschermingswet, volgens welke het schieten van vogels verboden is, evenals het uithalen van nesten en eieren; evenzoo Kroatië, en als speciaal aangegeven beschermelingen staan vele van boven opgenoemde soorten!! En dat Hongarije is het land waar de groote *Otto Herman* (laatst helaas overleden) leefde en werkte! Is het niet broodnoodig dat dergelijke schanddaden over geheel Europa gepubliceerd worden? Op een andere plaats vind ik een lijst van jachtsuccessen in 't vorstendom Pless: daarop komen o.a. voor: 4 arenden, 10 valken, 23 ooievaars, 500 kleinere roofvogels, ongeveer 3000 kleinere vogels in één jaar. Fürstenstein geeft op voor 1 jaar o. a. 21 valken, 200 roofvogels die geen valken waren. Het is wel zéér zacht gezegd van Lighthart: »De macht is aan de middelmatigheid. En eerst als de wijsheid der wijzen zoozeer van haar kracht en frischheid heeft verloren, dat ze door de middelmatigen kan worden begrepen en gegrepen, eerst dan vindt ze ingang en verbreiding. Maar dan is ze allang van levende waarheid dooie conventie geworden«.

Dat gaat helaas ook zoo met het prediken over de schoonheid en onmisbaarheid van de natuur. Een volgende keer over veerenvrouwen en vrouweveeren.

Dordrecht.

P. J. BOLLEMAN VAN DER VEEN.

Goud-Baars. — In het Aquarium van Artis te Amsterdam is op het oogenblik een groote zeldzaamheid onder onze inlandsche visschen te zien, n.l. een Goud-Baars. Het is een jong exemplaar van de gewone rivierbaars, maar prachtig goud-kleurig. Vooral de onderhelft van 't lichaam en de vinnen zijn fraai oranje als van de mooiste goudvisschen. De rugkant heeft nog zwarte vlekken zooals dat bij sommige goudvisschen ook voorkomt. Van de zwarte dwarsstreepen is niets meer te bespeuren. In alle andere opzichten is het dier geheel en al een gewone baars. Deze afwijking moet heel zeldzaam zijn. Misschien is er onder onze lezers een ervaren visscher die er meer van gehoord heeft?

J. Hs.

Mobilisatie-wee. — Uit een vandaag ontvangen brief van den Voogd van 't eiland Rottum blijkt me, dat tot mijn groot leedwezen de aldaar gedetacheerde 135 matrozen der Kon. Ned. Marine den eens zoo rijken vogelstand van het eilandje absoluut vernield hebben. Toxopetüs, de Voogd, schrijft, dat in het afgelopen seizoen er *niet één enkel ei* is uitgekomen!

Ik kan geen woorden vinden, om mijn diepen afschuw over dit vandalisme uit te drukken. Ook den vogelvrienden treft de gruwelijke oorlog zwaar.

Wageningen.

A. B. WIGMAN.

GEVRAAGD:

Herklots, »Weekdieren van Nederland«. Adres: G. W. Jongens—Midland, Terschelling.

Verkade-plaatjes No. 59 van het »Naardermeer« (het Elsenhaantje) in ruil tegen »Naardermeer« No. 78 (brasem) of tegen twee plaatjes uit »Zomer« (ter keuze uit 13 verschillenden) of tegen drie plaatjes uit »Zuiderzee« (ter keuze uit 45 verschillenden). Nader per correspondentie — Adres: W. H. de Beaufort, Maarn, W.